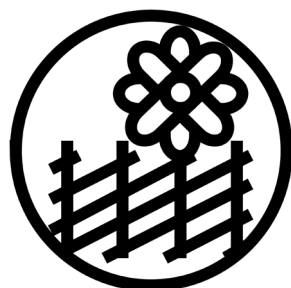

En berättelse om
Olof Olofsson Hagblom
& Brita Jakobsdotter
åren 1747-1820

Denna skrift har mångfaldigats på papper och digitalt, med stöd i tryckfrihetsförordningen (SFS 1949:105).

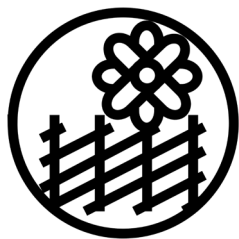
Summary in English

I assume that Olof Olofsson was born in 1747, in the Swedish village of Haga, Lockne parish in Jämtland. Like most others, Olof's last name was patronymic, so his father's first name would have been Olof. It was then also common to give their first child the same christian name as one of its parents.

In 1775, at homestead number 2 in Haga, there was an Olof Nilsson with his wife, daughter, son and an inherent. The son could have been Olof Olofsson and the inherent his wife Brita Jakobsdotter.

Olof Nilsson had to provide Jämtlands Regiment with a soldier, so on March 11, 1765, his assumed son Olof Olofsson was enlisted as the dragoon Hagblom.

Besides Haga as the place where Olof presumably was born, Hagblom also could be a play with words. "Hage" corresponds to the English word fence and "blom" to bloom or flower. Hagblom could therefore originate from the proverb "först då gamm-haga blo-om", in translation "not before the old fence-pole blooms". Olof could thereby have a hard time to give in, at least until the fence was blooming. The modern design of the family seal is based on this.

In 1768 Olof Hagblom and Gölin Andersdotter were punished for having intercourse, without being married. They never became a family. On November 13, 1774, Olof married Brita Jakobsdotter instead. Brita was born in Torvalla, Brunflo parish in Jämtland, on January 23, 1748. Her parents were the dragoon Jakob Andersson (1714-1756) and Brita Jönsdotter (1719-1805), at the homestead Torvalla number 3 in Brunflo parish, Jämtland.

At first, the newly married seemed to have settled at Olof's parents in Haga. Their son Jakob ought to have been born there in 1775 or 1776. Thereafter they rented a homestead in Berge, Brunflo parish, where their daughter Brita came to birth on October 22, 1780. At the same time another daughter of "the soldier from Jämtland, Olof Hagblom" was born, probably in November 1780. That girl died in July 1783, in Säbrå parish, Ångermanland. Olof's and Brita's daughter Brita lived until 1839.

Olof's and Brita's second son Olof came to life in Räggen or Räggsmarken, Bräcke parish in Jämtland, on October 4, 1783. Räggen is situated about 70 kilometres linear distance Southeast from Berge and 110 kilometres West from Säbrå parish in Ångermanland.

One of the officers at Jämtlands Regiment was Alexander Magnus Planting-Bergloo (1727-1774), who was married to Magdalena Åman (1733-1791). Magdalena's older brother Nils Åman (1731-1783) was in turn married to Eva Ulrika Nenzén (1749-1820). In 1780 Åman and Nenzén bought Kapellberg's mansion, outside the city of Härnösand in Ångermanland.

The Hagblom family also settled at Kapellberg's mansion, where their son Pehr probably was born, on November 18, 1786. The year after, in March 1787, Olof was dismissed from Jämtlands regiment, with credentials that he had served well but was unable, due to his hernia.

The Hagblom family stayed at Kapellberg, presumably until the widow Nenzén sold the mansion in 1794. Thereafter the worker Olof Hagblom might have assisted the custom clerk Lars Hagström (1743-1818) at Melin's bar by Härnösand's southern city entrance? The family might therefore also have lived at Hagström's quarters?

Olof died in Härnösand from his hernia on April 16, 1816, in his 69:th year of life. Brita died in Härnösand on January 15, 1820, at the age of 72. Olof and Brita founded the oldest family named Hagblom that is known.

Förord

I början av 1990-talet gav mig min far, Bengt Hagblom (1920-2004), en gammal släktutredning. Jag blev då varse mina anfäder Olof Olofsson Hagblom (1747-1816) och Brita Jakobsdotter (1748-1820). Utredningen berättade när och var de var födda, gifte sig och dog. Inte mycket mer. Under de följande decennierna har jag till och från försökt sätta mig in i deras tid och liv, inledningsvis utan vidare kunskap eller struktur.

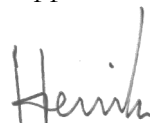
Det ibland ostrukturerade arbetet har genererar några hyllmeter med böcker, dokument och anteckningar som på något sätt berör min farfars farfars farfars och -mors livstid i Jämtland och Ångermanland. Allt detta har jag här försökt ordna till deras berättelse. Min bror Håkan har på senare år också varit behjälplig.

Uppgifter har så långt möjligt hämtats från primärkällor, med begränsningen i min förmåga att hitta i och tolka dessa. Alla finns dock inte kvar. Exempelvis saknas Lockne sockens födelse- och dopböcker före 1809 liksom husförhörlängder för åren 1728-1817. Det samma gäller Brunflo sockens husförhörlängder 1754-1806 och Bräcke sockens husförhörlängder före 1807. Härnösands husförhörlängder för åren 1788-1811 är dessutom ofullständiga. Detta gör att dokumentationen inte alltid hänger ihop. I stället har sannolika antaganden gjorts, vilka i så fall markeras med "såsom", "kan", "rimligen", "troligen" eller motsvarande.

Berättelsen om Olof och Brita utgår även från beskrivningar av den tid och de platser där de levde. Källor till dessa uppgifter redovisas också, utom vad gäller uppgifter som kan anses ingå i allmän bildning.

Denna utgåva är en första upplaga, där jag "bara" granskat och tolkat för mig kända källorna. Den som känner sig villiga och lämpliga att revidera och komplettera framtida upplagor är hjärtligt välkommen.

Uppsala 2023-09-22

Henrik Hagblom

Olof Olofsson

Vi kan med fog anta att Olof Olofssons far hette Olof (patronymikon), men jag har inte hittat några källor som visar hans härkomst. Födelseåret 1747 går heller inte att vidimera. Här antas ändå att Olof var född och uppvuxen i Haga, med hypotesen att han 1765 antogs som dragon för sitt föräldrahems roteringskyldighet¹, det vill säga hemman nummer 2 i Haga, Lockne socken i Jämtland.

På hemmanet fanns 1775 dragonhållaren Olof Nilsson med hustru, en son över 18 år, en dotter och en kvinnlig inhyse². Sonen antas ha varit Olof Olofsson Hagblom (1747-1816) och inhyset hans hustru Brita Jakobsdotter (1748-1820).

Haga i Lockne

Byn Haga i Lockne socken, Jämtland, är belägen på östra sidan av Locknesjön och består av kuperad, stenbruten mark³. På den tiden fanns en fallfärdig kyrka från 1400-talet i socknen, med långhus i sten och tornspira av trä centrerad på taket. Tornet skadades av åska 1762 och var därefter otjänligt för klockringning. En separat klockstapel uppfördes därför 1764⁴. Den nya och nuvarande kyrkan invigdes på samma plats först 1797⁵.

I kontraktet mellan svenska kronan och allmogen i Jämtland från 1689 fanns inga bestämmelser om soldattorp. Först 1749 fastställdes ett reglemente för sådana, som dock sällan tycks ha följts. Major Johan Wilhelm Gyllenskepp (1775-1840) vid Jämtlands regemente skrev 1813 att "en stor del av manskapet till häst och fot vid regementet, istället för att bebo

knekttorpen, befinna sig i årstjänst som lejde drängar, så inom som utom kompaniets station"⁶.

Olof Nilsson, som vi antar var Olofs far, svarade för dragonhåll nummer 41 vid Brunflo kompani⁷, det vill säga att anskaffa, utrusta och avlöna en soldat. Efter hans död 1755 eller 1756 tog änkan vid⁸. Under sonen Olofs uppväxt tjänstgjorde dragonerna Moberg (?-1753)⁹, Hagberg (1753-1757)¹⁰ och Lidström (1758-)¹¹ för hemmanet. Från 1765 ändrades dragonhålllets nummer från 41 till 39.

Jämtlands dragonregemente

På 1670-talet etablerades Frösö läger vid Västbyn på Frösön, som campementsplats för Jämtlands dragonregemente, med mönstring kring Gregorii marknad i början av mars. Strax intill fanns Frösö kyrka sedan 1200-talet, med en fristående klockstapel från 1754. Det gamla och delvis raserade tornet revs 1768. I närheten etablerades Frösö trivialskola 1679, i Stocke. Sydost om lägret låg Kungsgårdens översteboställe, och Västerhus, där regementsfältskären bodde¹².

Jämtlands dragonregemente bestod då av åtta kompanier om sex korpralskap vardera. Varje korpral svarade för 24 dragoner. Till detta kom ett kavallerikompani om 100 ryttare, fördelade på tre korpraler¹³.

Dragonen Hagblom

Måndagen den 11:e mars 1765 antogs Olof Olofsson som dragon Hagblom vid Jämtlands dragonregemente, Brunflo kompani, andra korpralskapet, nummer 39¹⁴. Hans hemvist var hemman nummer 2 i

¹ Generalmönsterrullor, Jämtlands dragonregemente, SE/KrA/0023/0/721 (1770), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0028719_00140

² Mantalslängder 1642-1820, Västernorrlands län 1762-1820, SE/RA/55203/55203.27/13 (1775), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0001713_00408

³ Anteckningar om Lockne socken år 1892 af Viktor Behm, utgivarens förlag.

⁴ Lockne kyrka, Per Nilsson-Tannér, Heimbygdas förlag, Uppsala 1952.

⁵ Lockne kyrka Fasadrestaurering och omläggning av kopparplåstak på tornhuv, 2013 Lockne socken, Härnösands stift, Östersunds kommun, Julia Cronqvist, Rapport: Jamtli 2014:3, ISSN 1654-2045.

⁶ Jämtnen - Heimbygdas årsbok 1958, årgång 52, Berndtssons tryckeri, Östersund 1958.

⁷ Generalmönsterrullor, Jämtlands dragonregemente, SE/KrA/0023/0/719 (1745), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0028717_00246

⁸ Mantalslängder 1642-1820, Västernorrlands (Gävleborgs) län 1654-1820, SE/RA/55203/55203.26/84 (1756), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0005673_00327

⁹ Mantalslängder 1642-1820, Mantalslängder 1642-1820, Västernorrlands (Gävleborgs) län 1654-1820, https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0005670_00321

¹⁰ Mantalslängder 1642-1820, Västernorrlands (Gävleborgs) län 1654-1820, SE/RA/55203/55203.26/82 (1754), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0005671_00313

¹¹ Mantalslängder 1642-1820, Västernorrlands (Gävleborgs) län 1654-1820, https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0005675_00334

¹² Kulturhistoriskt planeringsunderlag för del av Frösön inklusive F4, Frösö socken, Östersunds kommun, 2006, Veronica Olofsson, Rapport – Jamtli, Jämtlands läns museum 2007:1.

¹³ Generalmönsterrullor, Jämtlands dragonregemente, SE/KrA/0023/0/721 (1770).

¹⁴ Generalmönsterrullor, Jämtlands dragonregemente, SE/KrA/0023/0/721 (1770), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0028719_00140

Haga, Lockne socken, vilket som sagt antas vara hans föräldrahem.

Förutom att Olof var från Haga, förknippas namnet med ordspråket: ”först då gam-haga blo-om”, det vill säga först då det gamla gårdsgårdsstängslet står i blom, vilket förstås aldrig sker. Man kan därmed ana att Olof var envis¹⁵. Den nutida utformningen av släkten Hagbloms sigill baseras på detta.

Väl utnämnd till dragon öppnades möjligheten för giftermål. Dragonen Olof Hagblom och pigan Gölin Andersdotter bötfälldes 1768 i Lockne socken för otidigt sänglag¹⁶, det vill säga att ha avlat barn under äktenskapslöfte. Om det blev barn och vad barnet i så fall kom att heta är inte känt. Något äktenskap tycks aldrig ha kommit tillstånd.

Regementsmöte 1770

Hösten 1770 höll överste Gustaf Adolf von Siegroth (1725-1802) regementsmöte i Jämtland, trots många vakanser och stor brist på materiel. Han lät bland annat tillverka kanonattrapper i trä. De fyra bataljonerna, med varsina kavallerister, grenadjärer och jägare, övade med dessa attrapper krigsrörelser två mot två. Då några kompanier kommit till mötet på Frösön med båt, iordningställdes även en ”skärgårdsflotta”, som hade att debarkera och attackera ”fienden” under kanon- och musköteld¹⁷.

¹⁵ Enligt Bengt Hagblom (1920-2004).

¹⁶ Lockne kyrkoarkiv, Räkenskaper för kyrka (utom verifikationer), SE/ÖLA/11074/L I a/2 (1753-1800), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0035880_00083

¹⁷ Jämtland och Härjedalens historia, fjärde delen 1720-1880, Holger Wichman (red.), Norstedt & söner, Stockholm 1962.

¹⁸ Generalmönsterrullor, Jämtlands dragonregemente, SE/KrA/0023/0/721 (1770), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0028719_00140

¹⁹ Myssjö kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/ÖLA/11078/C/1 (1703-1752), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0035928_00024

²⁰ Myssjö kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/ÖLA/11078/C/1 (1703-1752), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0035928_00025

²¹ Hernösands stifts herdaminne. Bidrag till kännedomen om prästerskap och kyrkliga förhållanden till tiden omkring Luleå stifts utbrytning, Första delen, Leonard Bygdén, Uppsala 1923, Almqvist & Wiksells boktryckeri AB.

²² Generalmönsterrullor, Jämtlands dragonregemente, SE/KrA/0023/0/721 (1770), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0028719_00176

I Olofs korpralskap var från juli 1767 Anders Gustaf (I) Örbom¹⁸ (1753-1794) dragon nummer 35, från Rossbol i Lockne socken. Han var son till Anders Örbom den yngre (1720-1783) och Christina Helena Ruuth (1727-1781)¹⁹ - inte att förväxlas med hans namne och yngre kusin Anders Gustaf (II) Örbom (1762-1798), son till Anders Örbom den yngres lillebror Erik Johan (1724-1815) och Christina Ruuths lillasyster Helena (1729-1802)^{20/21}.

Anders Gustaf (I) befordrades i november 1769 till korpral för fjärde korpralskapet vid Bergs kompani²². Långt senare (1797) utnämndes han till kapten för Revsunds kompani, där han efterträdde sin farbror Christopher Örbom (1735-1828)²³.

Nummer 35 vid Brunflo kompani besattes från oktober 1770 av volontären ”Alexander Plantin”, vilket kan ha varit ett alias för Alexander Magnus Planting-Bergloo (1727-1774)²⁴? I februari 1765, någon vecka innan Olof antogs som dragon vid regementet, befordrades Alexander Magnus till kapten vid majorens kompani²⁵. Hur som övade Olof och Alexander sida vid sida hösten 1770.

Brita Jakobsdotter

Tisdagen den 23 januari 1748 föddes Brita i Torvalla, Brunflo socken i Jämtland, första barnet till dragon Jakob Andersson (1714-1756) och Brita Jönsdotter (1719-1805)²⁶. Dagen därpå döptes barnet²⁷, antagligen av adjunkt Jonas Sellgren (1718-1774), då kyrkoherden och suputen Isak Alstadius (1685-1753) antagligen var opasslig²⁸. Dopvittnen var bland andra

²³ Generalmönsterrullor, Jämtlands regemente, SE/KrA/0023/0/725 (1797), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0028724_00253

²⁴ Generalmönsterrullor, Jämtlands dragonregemente, SE/KrA/0023/0/723 (1787), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0028721_00141

²⁵ Generalmönsterrullor, Jämtlands dragonregemente, SE/KrA/0023/0/721 (1770), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0028719_00131

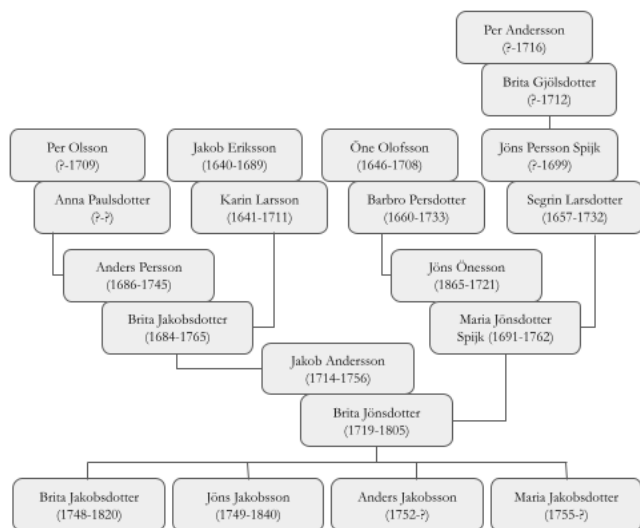
²⁶ 250 år senare, den 10 januari 1998, föddes hennes barnbarns barnbarns barnbarns barn Oscar Edling, folkbokförd i samma by.

²⁷ Brunflo kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker: SE/ÖLA/11045/C/2 (1742-1763) https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0016788_00021

²⁸ Hernösands stifts herdaminne. Bidrag till kännedomen om prästerskap och kyrkliga förhållanden till tiden omkring Luleå stifts utbrytning, Första delen, Leonard Bygdén, Uppsala 1923, Almqvist & Wiksells boktryckeri AB.

lantmätare Gabriel Esping (1705-1771) och hans fru Cajsa Lisa (1716-?).

Brita med familj bodde på sin farmor Brita Jakobsdotters (1684-1765) gård, Torvalla nummer 3. I mars 1749 utökades familjen med Britas syskon Jöns, i juni 1752 med Anders och i februari 1755 med Maria²⁹.

Storsjöbygden

Britas släkt hade huserat i Storsjöbygden åtminstone sedan 1600-talet. Där växte Brita upp, i en av Jämtlands rikaste och bördigaste trakter, vid Brunflovikens östra strand. Jordbrukssäsongen var dock kort, så boskapsskötsel, fiske och jakt var viktigt för försörjningen. Dessutom bedrevs omfattande handel som involverade de flesta vuxna i trakten, då vinterföret gjorde tunga transporter möjliga.

Från Hälsingland importerades linne. Det gjordes även affärer vid Härnösands vintermarknad i december och vid Pålmässomarknaden i Sollefteå i januari. Vid Distingsmarknaden i Uppsala i februari såldes mängder med skogs- och fjällfågel mot pengar. Strax innan Gregorimarknaden hemmavid besökte de Norges största marknad Marsimartnan i Levanger,

Trøndelag, där framför allt järnsmide byttes mot hästar, salt, torkad fisk, siden, vin och tobak. Jämtarna producerade själva myrjärn långt in på 1700-talet. Gregorimarknaden på Frösön i början av mars var höjdpunkten för alla dessa affärer.

Döden

Britas far Jakob hade klarat livhanken vid Jämtlands dragonregemente, trots tjänstgöring i Stockholm och Finland 1742. Många av soldaterna dog på väg till eller i huvudstaden, medan Jakob fick hostan med sig hem. När dottern Brita var åtta år, i juni 1756, dog hennes far i tuberkulos. Han blev 42 år³⁰.

Då kanske Britas farmor Brita Jakobsdotter (1684-1765) berättade om sin egen far, färjemannen Jakob Eriksson (1640-1689)? Han dog när hon bara var fem år. Hennes mor - änkan Karin Larsdotter (1641-1711)³¹ - gifte därefter om sig 1698 med Erik Simonsson (1641-?).

Måhända berättade även Britas mormor Maria Jönsdotter (1691-1762) om sin första man, Jöns Önesson (1685-1721)? Marias och Jöns gård Odensala nummer 13 var rusthåll för dragonregementets kavallerikompani och dess tredje korpsskap, nummer 68³². Efter katastrofen på Öjffället nyåret 1718-1719, då närmare tre tusen soldater frös ihjäl, uppstod brist på dugliga karlar i Jämtland. Rusthållare Jöns fick därmed själv träda in som ryttare³³.

År 1721 förlades Jämtlands kavallerikompani till Sundsvall, som försvar mot ryssarna. Den 25 maj utkämpades en kort strid i närheten av Selångers gamla kyrka. Nästan alla ryttare stupade, däribland Jöns Önesson³⁴. Han blev 36 år. Änkan Maria gifte därefter om sig 1735 med Olof Halfvarsson (1707-1772?) och de fick en dotter som nådde vuxen ålder^{35/36}.

²⁹ Brunflo kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/ÖLA/11045/C/3 (1764-1772), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0016789_00018

³⁰ Brunflo kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/ÖLA/11045/C/2 (1742-1763) https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0016788_00092

³¹ Brunflo kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/ÖLA/11045/C/1 (1689-1741), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0016787_00113

³² Generalmönsterrullor, Jämtlands dragonregemente, SE/KrA/0023/0/715 (1720-1721), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0028713_00028

³³ Generalmönsterrullor, Jämtlands dragonregemente, SE/KrA/0023/0/715 (1720-1721) https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0028713_00028

³⁴ Generalmönsterrullor, Jämtlands dragonregemente, SE/KrA/0023/0/716 (1728) https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0028714_00041

³⁵ Brunflo kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/ÖLA/11045/C/2 (1742-1763), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0016788_00098

³⁶ Brunflo kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/ÖLA/11045/C/3 (1764-1772), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0016789_00014

I november 1757 gifte Britas mor om sig med drängen Anders Ersson (1722-1802) från Rödön, Jämtland³⁷. Året därpå kom Britas halvsyster Märta till världen och 1762 halvbrodern Eric³⁸.

Då Brita var tretton år, strax före jul 1761, insjuknade hennes mormor Maria Jönsdotter i diarré. Hon blev allt sämre och avled i februari 1762, 70 år fyllda³⁹. I augusti 1765 dog även Britas farmor Brita Jakobsdotter, på sitt 81:e levnadsår⁴⁰. Britas lillebror Jöns (1749-1840) var då 12 år, men kom ändå att överta gården⁴¹.

Kyrkbröllop

Dragonen Olof Hagblom från Haga i Lockne och pigan Brita Jakobsdotter från Torvalla gifte sig söndagen den 13 november 1774⁴². I vilken kyrka är dock oklart.

Den besynnerligt envise kyrkoherden i Brunflo, Johannes Nording (1692-1774), dog i maj 1774. Hans måg - den egendomlige, värtalige och imponerande men despotiske - pastorsadjunkten Per West-Eurén (1736-1817) såg då genast till att riva Brunflo gamla bristfälliga korskyrka. Grunden till en utvidgning mot norr och öster var då redan lagd och korsarmarna rivna⁴³. Med bristfällig inredning togs Kyrkan åter i bruk i november 1775⁴⁴. Vilken kyrka församlingen använde under upprustningen är oklart.

Då omfattade Brunflo prästgäll även Lockne, Näs och Marieby⁴⁵. Skicket på kyrkan i Lockne gjorde den dock knappast aktuell för bröllop. Näs medeltida

kyrka - med sakristia, läktare, fönsteröppningar och långhus från 1762-1772⁴⁶ - låg samtidigt troligen för långt bort. Nära fanns däremot Mariebys dåvarande kyrka, på andra sidan Brunflovikens från Torvalla. Kyrka var uppförd i kalksten på 1300- eller 1400-talet, med gavelrösten och torn av trä⁴⁷. Sakristian uppfördes 1730-31, torn och kor tillkom troligen 1770⁴⁸.

Sedan den Trondheimska reformatsen 1589 betjänades Lockne, Näs och Marieby av två präster. I Brunflo skulle gudstjänst hållas varje sön- och helgdag, med undantag för tredjedag jul, påsk och pingst, då gudstjänst skulle hållas i Marieby. I Lockne och Näs skulle gudstjänst hållas varannan sön- och helgdag⁴⁹.

Vid tiden för Olof och Britas bröllop var tjänsten som kyrkoherde i Brunflo prästgäll som sagt vakant, sedan den nästan 82 årige Johannes Nording dött i maj 1774. Per West-Eurén var i och för sig kvar, men vikarierade då i Frösö skola. Sockenpräst i Lockne och Näs var sedan februari 1774 Lars Widenmark (1737-1798). Samma år tillträdde också Jöns Bosén (1721-1792) som komminister i Lockne⁵⁰. Sannolikt var det Lars Widenmark som vigde Olof och Brita, som sagt rimligen i Mariebys kyrka.

Festligheter

Oavsett vilken kyrka de gifte sig i eller vem som vigde dem, beskrev Johan Otto Hagström (1716-1792)⁵¹ - född på Frösön, son till regementsfältskären, så små-

³⁷ Brunflo kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker:

SE/ÖLA/11045/C/2 (1742-1763)

https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0016788_00077

³⁸ Brunflo kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/ÖLA/11045/C/3 (1764-1772), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0016789_00018

³⁹ Brunflo kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker:

SE/ÖLA/11045/C/2 (1742-1763)

https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0016788_00098

⁴⁰ Brunflo kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/ÖLA/11045/C/3 (1764-1772), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0016789_00158

⁴¹ Brunflo kyrkoarkiv, Längder över nattvardsgäster (kommunionlängder), SE/ÖLA/11045/D II/1 (1799-1807), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0068879_00033

⁴² Brunflo kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker:

SE/ÖLA/11045/C/2 (1742-1763)

https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0016788_00082

⁴³ Hernösands stifts herdaminne. Bidrag till kännedomen om prästerskap och kyrkliga förhållanden till tiden omkring Luleå stifts utbrytning, Första delen, Leonard Bygdén, Uppsala 1923, Almqvist & Wiksells boktryckeri AB.

⁴⁴ Kyrkobyggnader 1760-1860, del 4: Härjedalen, Jämtland, Medelpad, Ångermanland, Riksantikvarieämbetet, Västervik 1997 (ISBN 91-7209-016-2).

⁴⁵ Hernösands stifts herdaminne. Bidrag till kännedomen om prästerskap och kyrkliga förhållanden till tiden omkring Luleå stifts utbrytning, Första delen, Leonard Bygdén, Uppsala 1923, Almqvist & Wiksells boktryckeri AB.

⁴⁶ <http://www.bebyggelseregistret.raa.se/>

⁴⁷ Ruiner i Jämtlands län, Länsstyrelsen Jämtlands län, 2014 (Dnr: 434-4625-2014).

⁴⁸ <http://www.bebyggelseregistret.raa.se/>

⁴⁹ Hernösands stifts herdaminne. Bidrag till kännedomen om prästerskap och kyrkliga förhållanden till tiden omkring Luleå stifts utbrytning, Första delen, Leonard Bygdén, Uppsala 1923, Almqvist & Wiksells boktryckeri AB.

⁵⁰ Hernösands stifts herdaminne. Bidrag till kännedomen om prästerskap och kyrkliga förhållanden till tiden omkring Luleå stifts utbrytning, Första delen, Leonard Bygdén, Uppsala 1923, Almqvist & Wiksells boktryckeri AB.

⁵¹ Svenskt biografiskt handlexikon, Herman Hofberg, Albert Bonniers förlag, stockholm 1906.

ningom läkare och en av Linnés lärjungar - ett samtida bröllop, vid sitt besök i Jämtland sommaren 1749⁵². Han noterade bland annat följande:

Brud, brudgum, hovriddare⁵³, brudpigor och bröllopsgäster går var och en fram till altaret och lägger underdånigt "der sina penningar" till prästen, sjungandes psalm nummer 98, "Säll är den man, som fruktar Gud"⁵⁴. Bruden var prydd i vit peruk, hängande en aln längs ryggen (knappt 60 centimeter).

Till bröllopfesten staplades rågröd överstrukna med "hopkokad vört" och kvinnorna bjöds att äta brännvin blandad med vört, medan männen serverades drycken ren. På brudens tallrik lades alla tillgängliga rätter som sedan gavs till de fattiga. Gåvor till brudparet bestod av bidrag till hushållet i form av pengar, proviant och föremål.

När Olof friade förväntades han enligt Hagström dessutom ha gett brudgåvor till Brita i form av en bred förgylld silverring, en psalmbok, ett mösstyg i silke och om möjligt pengar.

Efter festligheterna återgick matvanorna till vardagen, där menyn enligt Abraham Hülphers (1734-1798)⁵⁵ oftast bestod av gravad och sur, men sällan saltad fisk. Vanligt var även mejeriprodukter såsom ost och messmör, olika rötter och gröt gjort på gråärt eller råg. Kött förekom också, vars köttskräde blev till korv⁵⁶.

⁵² Jemtlands oekonomiska beskrifning eller kännning, i akt tagen på en resa om sommaren 1749, Johan Otto Hagström, (nyutgåva)Tandsbyns Tryckeri AB 1960.

⁵³ Den som eskorterade bruden, bar släpet och tillsammans med brudpigorna höll brudpällen.

⁵⁴ Den Svenska psalmboken, på Kongl. Majestäts befallning öfversedd år 1695.

⁵⁵ Svenskt biografiskt handlexikon, Herman Hofberg, Albert Bonniers förlag, stockholm 1906.

⁵⁶ Samlingar til en beskrifning öfwer Norrland : Andra och tredje samlingen om Jämtland och Herjedalen, Abraham Abrahamsson Hülphers (faksimilutgåva), Stockholm 1912.

⁵⁷ Mantalslängder 1642-1820, Västernorrlands län 1762-1820, SE/RA/55203/55203.27/13 (1775), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0001713_00408

⁵⁸ Mantalslängder 1642-1820, Västernorrlands län 1762-1820, SE/RA/55203/55203.27/13 (1775), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0001713_00408

⁵⁹ Västernorrlands läns landskontors arkiv, Mantals- och bevilningslängder., SE/HLA/1030004/E III/19 (1781), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/B0001516_00412

Familjen sätter bo

Efter bröllopet tycks Olof och Brita ha satt bo hos Olofs föräldrar i Haga, Lockne socken⁵⁷. Deras son Jakob torde därmed vara född där 1775 eller 1776⁵⁸. Därefter arrenderade de nygifta delar av gården Berge No. 1 i Brunflo socken^{59/60}.

Då fanns två boställen i Berge - löjtnantens (No. 1), med några landbönder (arrendatorer) och torpare, och No. 2⁶¹. På löjtnantsbostället huserade under åren 1775-1779 Christopher Örbom (1735-1828), Herman Rudenschöld (1737-1793) till 1780, Johan Carl Rickman (1753-1819) 1780-1783 och därefter Pehr Scarin (1745-?)⁶².

Olofs och Britas dotter Brita kom till världen i Berge den 22 oktober 1780⁶³. Flickan döptes samma dag av doktor Wilhelm Gustaf Zetterberg (1739-1807)⁶⁴. Dopvittne var herr ryttmästare Anders Örbom den yngre (1720-1783) med dottern Anna Helena (1758-?), dragonen Jonas Johansson Sellin, nummer 46 i Olofs korpralskap (som också arrenderade i Berge), och Britas bror, bonden Jöns Jakobsson i Torvalla, samt några hustrur, pigor och drängar.

I anslutning till Olofs och Britas dotter Britas födelse tycks ytterligare en dotter till Olof Hagblom ha kommit till världen, gissningsvis i november 1780. Mer vet vi inte om detta, annat än att "soldatens ifrån Jemteland Olof Hagbloms lilla dotter" dog av koppor i Säbrå socken i juli 1783, vid 3 år 8 månaders ålder⁶⁵.

Soldater behövde inte betala skatt, men Olof skattade som landbonde (arrendator) i Berge, bland annat

⁶⁰ Västernorrlands läns landskontors arkiv, Mantals- och bevilningslängder., SE/HLA/1030004/E III/21 (1783), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/B0002032_00420

⁶¹ Brunflo kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/ÖLA/11045/C/3 (1764-1772), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0016789_00075

⁶² Jämten - Heimbygdas årsbok 1963, årgång 57, Berndtssons tryckeri, Östersund 1963.

⁶³ Brunflo kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/ÖLA/11045/C/4 (1773-1794), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0016790_00032

⁶⁴ Hernösands stifts herdaminne. Bidrag till kännedomen om prästerskap och kyrkliga förhållanden till tiden omkring Luleå stifts utbrytning, Första delen, Leonard Bygdén, Uppsala 1923, Almqvist & Wiksells boktryckeri AB.

⁶⁵ Säbrå kyrkoarkiv, Lysnings- och vigselböcker, SE/HLA/1010197/E I/1 (1776-1864), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0034662_00019

1783⁶⁶. Samma år i oktober föddes Olofs och Britas son Olof i Räggsmarken, i Bräcke socken⁶⁷, cirka 70 kilometer fågelvägen sydost från Berge. Kyrkoherde Magnus Nordenström (1722-1790)⁶⁸ torde ha förrättat dopet, där ett antal personer med patronymikona efternamn närvarade. Vilka dessa var är svårt veta.

Härnösands stad

Härnösands stad i Ångermanland, belägen på en del av Hernön, var i slutet av 1700-talet hem för runt 1 200 invånare. Resten av ön utgjordes av Härnö socken, som i sin tur var omsluten av socknarna Säbrå och Häggdånger. Trots sin litenhet var staden ett administrativt centrum i vardande.

Staden blev biskopssäte 1772 för det nybildade Härnösands stift. Någon domkyrka kom dock inte till förrän i mitten av 1800-talet. Härnösand blev också residensstad för Västernorrlands län 1778, vilket då även inkluderade Jämtland. Stadens första hospitalet inrättades 1788 med nio vårdplatser och den nya pampiga skolbyggnaden, med både gymnasium och trivialskola, invigdes 1791.

Kapellberg på Härnö

Clemens Björner (1735-1794), adlad af Huss, var gift med sin kusin Sara Christina Sellström (1748-1803). Intill 1780 bodde de i Härnösand på de egendomar Sara Christina ärvt, bland annat Kapellsbergs gård i Härnö socken⁶⁹.

Sara Christinas mor Sara Selander (1708-1781) var i sitt andra äktenskap gift med Johan Sellström (1703-1754), som tillsammans med Erik Reselius (?-1763), Erik Boraeus (1693-1766) och Johan Christopher Kramm (1690-1752) anlade sågverket Kramfors vid

Sqvällsån i Gudmundrå socken 1744^{70/71}. I Sara Selanders tredje äktenskap var hon gift med Clemens Eurenus (1711-1774), bror till Brita Eurenia Petrusdotter (1707-1795). Brita Eurenia var i sin tur gift med Fredrik Björner (1705-1770) och de hade bland andra barnen Clemens (1735-1794) och Vendela Margareta (1741-1806).

Vendela Margareta gifte sig 1772 med Johan Herman Tideman (1745-1816). Tideman hade efterträtt Christopher Örbom (1735-1828) 1765 som korpral vid Jämtlands kavallerikompani⁷² och var secondlöjtnant vid Brunflo kompani 1774-1775⁷³.

Familjen af Huss sålde Kapellbergs gård 1780 och flyttade till Kramfors sågverk i Gudmundrå socken. Nils Åman (1731-1783)⁷⁴ köpte då gården och flyttade in med hustrun Eva Ulrika Nenzén (1749-1820) och barnen Nils Eric (1771-1819) och Eva Ulrika (1776-1817). Deras dotter Anna Lovisa (1781-1871) torde vara född på gården.

Nils Åman var medicine doktor och lektor i logik och fysik vid Härnösands gymnasium. Han var därtill intendent för stadens hälsobrunn, vilket gav rätt att för husbehov hämta ved i stadsskogen⁷⁵. Hans syster Magdalena (1733-1791) var änka efter Alexander Magnus Planting-Bergloo (1727-1774), som Nils bevistat Pommerska kriget 1757-1762 tillsammans med. Alexander Magnus gjorde därefter karriär vid Jämtlands dragonregemente. Nils Åman dog 1783⁷⁶.

Familjen Hagblom kom att bo på Kapellbergs gård. I husförhörslängden 1788-1811 står familjen dessu-

⁶⁶ Västernorrlands läns landskontors arkiv, Mantals- och bevilningslängder., SE/HLA/1030004/E III/21 (1783), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/B0002032_00420

⁶⁷ Bräcke kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker: SE/ÖLA/11046/C/1 (1781-1841)

https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0068887_00020

⁶⁸ Härnösands stifts herdaminne. Bidrag till kännedomen om prästerskap och kyrkliga förhållanden till tiden omkring Luleå stifts utbrytning, Första delen, Leonard Bygdén, Uppsala 1923, Almqvist & Wiksells boktryckeri AB.

⁶⁹ Kapellberg - Det gamla lektorsbostället som blivit musikens högborg, eleverna Anna Källdén, Karin Höglund, Per Åkerlund och Anna-Lena Berglund vid Kapellsbergs musikskola, under handledning av svensklärare Lillemor Arenander. Odaterad.

⁷⁰ Kramfors anlades vid Sqvällsån, En första sammanställning, Elinor Eriksson, 2017.

⁷¹ Kramfors Sägverk - en historisk industri, Allehanda (Tidningarna Ångermanland & Örnköldsviks Allehanda) 2010-09-30.

⁷² Generalmönsterrullor, Jämtlands dragonregemente, SE/KrA/0023/0/721 (1770), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0028719_00298

⁷³ Generalmönsterrullor, Jämtlands dragonregemente, SE/KrA/0023/0/722 (1777), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0028720_00116

⁷⁴ Svenska och Finska medicinalverkets historia 1663-1812, Tredje delen, Otto E. A. Hjelt, Helsingfors 1893.

⁷⁵ Härnösands historia del II, tiden 1721-1809, Gösta Bucht, utgiven av Härnösands stadsfullmäktige, Appelbergs boktryckeriaktiebolag, Uppsala 1945.

⁷⁶ Svenska och Finska medicinalverkets historia 1663-1812, Tredje delen, Otto E. A. Hjelt, Helsingfors 1893.

tom upptagna före änkan Åman och hennes barn, vilket kan tyda på någon form av undantagskontrakt⁷⁷? Kanske flyttade de till gården redan 1783, efter det att magister Åman dött? Olof kan förstås ha anlänt före resten av familjen⁷⁸. Kanske till och med doktor Åman hjälpt Olof med hans pungbräck?

Olofs och Britas son Per föddes i Härnösand i november 1786⁷⁹. Vid dopet närvarade bland andra köpmannen Jonas Kierfstedts (1746-1805) hustru Kajsa Brita Selander (1756-1848). Kajsa Brita var kusin till Sara Christina Sellström (1748-1803), gift Björner af Huss. Måhända döptes gossebarnet av biskop Erik Hesselgren (1715-1803)⁸⁰?

Avsked & krigsförberedelser

I mars 1787 fick Olof Hagblom avsked från regementet, med betyg att ha tjänat väl och motiveringen: "Ljumsckbräck. Oduglig vid pung..."⁸¹. I maj året därpå beordrades Jämtlands dragonregemente som garnison till Stockholm, förutom kavallerikompaniet.

I september 1788 ryckte delar av norska armén in i Jämtland, fram till Medstugan. Jämtarna besatte då snabbt Jerpe ödelagda skansar, bland annat under ledning av de pensionerade officerarna Christopher Örbom (1735-1828) och Mikael Johan Planting-Bergloo (1732-1794). Med Jämtarnas uppenbara övertag retirerade normännen och krigshotet avväjrt. I oktober anlände ryttmästare Tideman (1745-1816) till Härnösand för att rapportera om detta till landshövding Carl Bunge (1734-1816)⁸².

⁷⁷ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Husförhörlängder, SE/HLA/1010081/A I a/3b (1788-1811), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032956_00103

⁷⁸ Kan vara sannolikt, med tanke på "Olof Hagbloms lilla dotter" som dog i trakten 1983.

⁷⁹ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/HLA/1010081/C I/1 (1721 6/7-1787) https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032988_00248

⁸⁰ Härnösands stifts herdaminne. Bidrag till kändedomen om prästerskap och kyrkliga förhållanden till tiden omkring Luleå stifts utbrytning, Första delen, Leonard Bygdén, Uppsala 1923, Almqvist & Wiksells boktryckeri AB.

⁸¹ Generalmönsterrullor, Jämtlands dragonregemente: SE/KrA/0023/0/723 (1787): https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/A0028721_00142

⁸² Folkväpningen i Jämtland och Härjedalen 1788, Janrik Bromé, Östersundsposten 1932.

⁸³ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Husförhörlängder, SE/HLA/1010081/A I a/3b (1788-1811), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032956_00103

⁸⁴ Säbrå kyrkoarkiv, Husförhörlängder, SE/HLA/1010197/A I/4 (1778-1812), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0033608_00022

Barnen växer upp

Olofs och Britas son Jakob blev dräng i Bondsjö, Säbrå socken, troligen från 1791^{83/84}. I mitten av mars 1792 skadesköts Sveriges kung - Gustav (III) Holstein-Gottorp (1746-1792). Han dog av blesstyren ett par veckor senare och hans 13 årige sonen Gustav (IV) Adolf (1778-1837) övertog motvilligt tronen, med farbror Karl (1748-1818) som förmyndare.

Clemens Björner af Huss (1735-1794) och Sara Christina Sellström (1748-1803) flyttade som sagt till Kramfors sågverk i Gudmundrå socken, efter att ha sålt Kapellbergs gård 1780. Clemens dog i mars 1794. I anslutning till detta sålde Änkan Åman Kapellbergs gård⁸⁵ och flyttade med döttrarna till sågverket, kanske för att stötta änkan af Huss med den fortsatta driften⁸⁶? Kanske finansierade också försäljningen sonen Nils Eric Åmans (1771-1819) fortsatta studier? Han hade varit elev vid trivialskolan i Härnösand åren 1779-1785⁸⁷ och blev så småningom bataljonsfältskär i Skellefteå^{88/89}.

Arbetskarlen Olof Hagblom med hustrun Brita och barnen Brita 14, Olof 11 och Per 8 år stannade i Härnösand⁹⁰. Möjligen bistod Olof tullskrivare Lars Hagström (1743-1818) vid stadens södra tullport, på Melins krog? Kanske familjen också bodde på Hagströms gård⁹¹? Från 1812 antecknas Olof och Brita i

⁸⁵ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Husförhörlängder, SE/HLA/1010081/A I a/3b (1788-1811), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032956_00103

⁸⁶ Västernorrlands läns landskontors arkiv, Mantals- och bevilningslängder., SE/HLA/1030004/E III/33 (1795), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/B0001530_00171

⁸⁷ Register över elever vid trivialskolan i Härnösand 2010-06-07, Teo Sundin (1921-2014), Per Sundin (1949-) med flera. <https://www.kulturarv.vasternorrland.se/>

⁸⁸ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, Husförhörlängder, SE/HLA/1010174/A I/4b (1802-1808), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0034296_00106

⁸⁹ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, Husförhörlängder, SE/HLA/1010174/A I/5b (1810-1818), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0034300_00175

⁹⁰ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Kommunionslängder, SE/HLA/1010081/D II/1a (1796-1811), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032993_00101

⁹¹ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Husförhörlängder, SE/HLA/1010081/A I a/3a (1788-1811), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032955_00011 https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032955_00012

husförhörslängden för hyresfolk⁹², skilda från gårdsägare, tjänstefolk, resande och annat löst folk.

Tullskrivare Hagström torde i vilket fall ha svarat för lilla tullen, vad gäller landtransporter in till Härnösand. Förtullning av sjötrafik skedde vid norra tullen. På den tiden fick varor endast säljas i rikets städer (utom i Jämtland).

Olof och Britas dotter Brita blev piga hos bonden Johan Larsson (1736-1805) i Vegom, Säbrå socken⁹³. Sonen Olof blev svarvargesäll hos Nils Almgren (1762-1825)⁹⁴ i Härnösand och var också en av eleverna vid stadens trivialskola läsåret 1799-1800⁹⁵. Sonen Per blev muraregesäll hos Härnösands murar- och byggmästare Anders Åkerlund (1766-1844).

Barnbarn i orostider

I februari 1808 bröt Finska kriget ut, när ryssarnas gick över svenska gränsen vid Kymmene älv. Till sammans med Danmark och Frankrike var planen att dela Sverige mellan Ryssland och Danmark, bland annat genom en invasion av södra Sverige under ledning av marskalk Jean Bernadotte (1763-1844).

I oktober samma år gifte sig sonen Jakob Hagblom med Kristina Andersdotter Hiller (1789-1839) i Högsjö socken, Ångermanland⁹⁶, och därmed adopterade han Kristinas dotter Brita Catharina (1808-1851). Jakob och Kristina bodde på hemman nummer 6 i Bondsjö, Säbrå socken, där han var dräng⁹⁷.

I mitten av februari 1809 etablerades högkvarteret för Sveriges norra armé i Härnösand och lektorernas dominans i staden övertogs av militärens⁹⁸. I mars avsattes kung Gustav (IV) Adolf Holstein-Gottorp (1778-1837) och i maj nådde ryssarna Västerbotten, varpå norra arméns högkvarter flyttade norrut. Den

6 juni utsågs Karl (XIII) Holstein-Gottorps (1748-1818) till Sveriges kung, med Fredrik Kristian August Augustenburg (1768-1810) som kronprins. Inför kröningen tvingades den blivande kungen att under-teckna en ny regeringsform och att avskaffa lilla tullen från och med årsskiftet 1810/1811.

I juli 1809 besatte norska trupper åter Järpe skans i Jämtland och i augusti samlades en svensk flotta med runt 8 000 soldater i Härnösand, för att anfälla rysarna i Västerbotten. Efter striderna i Ratan och Sävar slöts fred i september 1809, där Sverige tvingades avstå sex län samt delar av Västerbotten och Åland till det som kom att bli Storfurstendömet Finland⁹⁹.

Den nyutnämnde kronprinsen Fredrik Kristian August Augustenburg dog plötsligt i maj 1810, troligen i slaganfall ("stroke"). I augusti samma år utnämnde Sveriges riksdag förvånande nog Jean Bernadotte (1763-1844) till kronprins - han som skulle ha delat Sverige mellan Ryssland och Danmark.

Olofs och Britas dotter Brita gifte sig i september 1811 med drängen Olof Hamrén (1787-1854) i Härnösand¹⁰⁰. Dagen därpå fick sonen Jakob och hans fru Kristina sonen Olof, med bland andra Per och Brita Hagblom som dopvittnen¹⁰¹. I januari 1812 besatte franska trupper svenska Pommern och i april samma år slöt Sverige fördrag med Ryssland om att erhålla Norge, mot att avstå Storfurstendömet Finland.

Fred

I november 1812 gifte sig Olofs och Britas son Per med Sigrid Olofsdotter (1788-1841) i Själevads

⁹² Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Husförhörslängder, SE/HLA/1010081/A I a/4c (1812-1821), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032959_00034

⁹³ Säbrå kyrkoarkiv, Husförhörslängder, SE/HLA/1010197/A I/4 (1778-1812), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0033608_00146

⁹⁴ Härnösands historia del II, tiden 1721-1809, Gösta Bucht, utgiven av Härnösands stadsfullmäktige, Appelbergs boktryckeriaktiebolag, Uppsala 1945.

⁹⁵ Register över elever vid trivialskolan i Härnösand 2010-06-07, Teo Sundin (1921-2014), Per Sundin (1949-) med flera. <https://www.kulturarv.vasternorrland.se/>

⁹⁶ Högsjö kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker., SE/HLA/1010085/C/2 (1761-1827), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0033055_00286

⁹⁷ Säbrå kyrkoarkiv, Husförhörslängder, SE/HLA/1010197/A I/4 (1778-1812), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0033608_00022

⁹⁸ Härnösands historia del II, tiden 1721-1809, Gösta Bucht, utgiven av Härnösands stadsfullmäktige, Appelbergs boktryckeriaktiebolag, Uppsala 1945.

⁹⁹ Härnösands historia del II, tiden 1721-1809, Gösta Bucht, utgiven av Härnösands stadsfullmäktige, Appelbergs boktryckeriaktiebolag, Uppsala 1945.

¹⁰⁰ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/HLA/1010081/C I/3 (1811-1872), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032990_00058

¹⁰¹ Säbrå kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/HLA/1010197/C/2 (1757-1817), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0033629_00185

socken¹⁰² och i december samma år föddes Britas och Olof Hamréns dotter Anna Brita i Härnösand¹⁰³. Vid dopet deltog bland andra Jakob och Olof Hagblom samt den nygifte Sigrid. I januari året därpå fick sonen Per och Sigrid sonen Olof Petter i Härnösand¹⁰⁴, där - förutom murarmästare Anders Åkerlund - bland andra bröderna Jakob och Olof Hagblom bevitnade dopet.

I mars 1813 lovade Storbritannien att bistå Sverige att erövra Norge, mot stöd i deras krig mot Frankrike. Fredsavtal mellan Sverige och Danmark tecknades i januari 1814, där danskarna överlämnade Norge till Sverige i utbyte mot svenska Pommern. Norrmännen protesterade dock, bland annat genom att välja Danmarks kronprins till sin kung. Senare samma år, i maj 1814, slöt Sverige fred med Frankrike, där unionen med Norge erkändes. I juli samma år inledde Sverige det norska fälttåget, för att tvinga norrmännen till unionsföreningen. Bland annat besegrade den svenska flottan den norska vid sjöslaget i Hvale skärgård, Østfold.

Olofs och Britas son Jakob och hans fru Kristina fick i mars 1814 sonen Pehr Anders i Härnösand, som dock dog efter bara några veckor¹⁰⁵. Sonen Per och hans hustru Sigrid fick sonen Anders Jakob, som döptes i Härnösand i oktober 1815, bland andra med system Brita Hagblom som dopvittne¹⁰⁶. I mars året

därpå föddes både Brita Hagbloms son Olof¹⁰⁷ och Jakob Hagbloms dotter Märta Stina¹⁰⁸. Då Olof döptes var ett av vittnena Brita Hagbloms blivande svägerska Brita Skalberg (1779-1846). Flickebarnet Märta Stina dog dock i augusti samma år¹⁰⁹.

Slutet

På sitt 69:e levnadsår, tisdagen den 16:e april 1816, dog arbetskarlen Olof Hagblom av bräck i Härnösand¹¹⁰. Änkan Brita tilltalades därmed med efternamnet Hagblom. Fyra dagar senare gifte sig deras son Olof med Brita Olofsdotter Skalberg (1779-1846) i Härnösand¹¹¹ och hennes 3½-åriga son Jan Olof Tillroth (1813-?)¹¹² adopterades därmed¹¹³. I juni 1816 föddes parets gemensamma son Wilhelm Gustaf (1816-1845)¹¹⁴.

I januari 1818 fick sonen Jakob och hans hustru Kristina dottern Stina Greta i Härnösand¹¹⁵ och i september året därpå föddes sonen Pers och Sigrids dottern Anna Cajsa i staden¹¹⁶.

Brita Hagblom dog av ålderdom den 15:e januari 1820 i Härnösand^{117/118}. Hon blev 72 år. Tre veckor senare föddes sonen Olofs och hans fru Britas dotter Brita Maria¹¹⁹ i Härnösands stad.

¹⁰² Själevads kyrkoarkiv, Lysnings- och vigselböcker, SE/HLA/1010173/E I/1 (1732-1823), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0033421_00103

¹⁰³ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/HLA/1010081/C I/2 (1788-1833), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032989_00137

¹⁰⁴ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/HLA/1010081/C I/2 (1788-1833), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032989_00138

¹⁰⁵ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Lysnings- och vigselböcker, SE/HLA/1010081/E I/1 (1815-1861), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032994_00131

¹⁰⁶ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/HLA/1010081/C I/2 (1788-1833), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032989_00153

¹⁰⁷ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/HLA/1010081/C I/2 (1788-1833), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032989_00156

¹⁰⁸ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/HLA/1010081/C I/2 (1788-1833), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032989_00156

¹⁰⁹ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Lysnings- och vigselböcker, SE/HLA/1010081/E I/1 (1815-1861), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032994_00133

¹¹⁰ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Lysnings- och vigselböcker, SE/HLA/1010081/E I/1 (1815-1861), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032994_00133

¹¹¹ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Lysnings- och vigselböcker, SE/HLA/1010081/E I/1 (1815-1861), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032994_00011

¹¹² Olof Tillroth dömdes för stöld i Härnösand 1840 och sänds till Malmö fästning. Därefter har han inte kunnat spåras.

¹¹³ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/HLA/1010081/C I/2 (1788-1833), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032989_00142

¹¹⁴ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/HLA/1010081/C I/2 (1788-1833), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032989_00158

¹¹⁵ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/HLA/1010081/C I/2 (1788-1833), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032989_00171

¹¹⁶ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/HLA/1010081/C I/2 (1788-1833), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032989_00185

¹¹⁷ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Lysnings- och vigselböcker, SE/HLA/1010081/E I/1 (1815-1861), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032994_00137

¹¹⁸ 100 år senare, den 7 januari 1920, föddes hennes barnbarns barnbarns barn Bengt Hagblom.

¹¹⁹ Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/HLA/1010081/C I/2 (1788-1833), https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0032989_00191